

C O L U M B A

**INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ ZÁPADOČESKÉ POBOČKY ČESKÉ SPOLEČNOSTI
ORNITOLOGICKÉ PŘI ZÁPADOČESKÉM MUZEU V PLZNI**

ROČNÍK: XI (2005)

ČÍSLO: 2 (listopad)

ÚVODEM

Vážení přátelé,

dostáváte do rukou druhé číslo XI. ročníku zpravodaje Columba. Toto číslo je částečně zkráceno z důvodu přidání příloh. Pokud se zde neobjevil některý váš příspěvek, bude otištěn v následujícím čísle zpravodaje Columba. Děkuji za pochopení!

Redakce má i nadále zájem o příspěvky, které se týkají plánování a průběhu ornitologických akcí v kraji Plzeňském a Karlovarském. V sekci „Z ornitologického zápisníku – aktuality“ se pak můžete podělit o vaše zajímavá pozorování. Vítány jsou rovněž články, které se týkají vašich terénních zkušeností např. s praktickou ochranou. Za vaše dosavadní i budoucí příspěvky děkujeme.

Případné příspěvky zasílejte na následující adresu: Mgr. Lubomír Volter, R. Svobodové 31, 323 00, Plzeň 23. Nejlépe je zasílat příspěvky ve formátu MS WORD na přenosných médiích (disketa, CD či DVD), která samozřejmě vrátím. Příspěvky můžete také posílat na e-mail: lvolter@post.cz, což je pravděpodobně nejsnadnější pro obě strany. Případné dotazy mohou zodpovědět na telefonu 37 752 40 88 (byť – po 19. hodině) nebo na mobilu 608 568 065. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky formálně upravovat bez zásahu do věcného obsahu sdělení. Uzávěrka příspěvků pro jarní číslo je 31. 1. 2006.

Lubomír Volter

**ZÁPIS Z ČLENSKÉ SCHŮZE ZÁPADOČESKÉ
POBOČKY ČSO PŘI ZČM V PLZNI KONANÉ DNE 9. 4.
2005 V ZÁPADOČESKÉM MUZEU V PLZNI**

Schůzi zahájil dr. Beneda v 9.15 hodin. Zastoupil tak nepřítomného předsedu K. Langa, který se z důvodu nemoci omluvil. V zápětí předal slovo jednatelem pobočky L. Schröpferovi.

L. Schröpfer nejprve omluvil dr. F. Pojera, který kvůli malému zdržení přijede až v 10.00 hodin.

Dále L. Schröpfer:

- Seznámil členy s rozhodnutím výboru ZČP (viz Zpráva výboru pobočky ze dne 18. 3. 2005) a uvedl, že jiné důležité zprávy lze nalézt v časopise COLUMBA.
- Upozornil na letošní velkou invazi brkoslava severního v Západních Čechách. Apeloval o zaslání veškerých pozorování tohoto druhu od jednotlivých pozorovatelů.
- Představil dva nové časopisy OTUS, SLUKA vydané HOKem, které bylo možno i zakoupit.

Potom vystoupil T. Viktora, nástupce p. Laciny v projektu vyhledávání ptačích oblastí.

K dnešnímu dni bylo z 41 navrhovaných ptačích oblastí vyhlášeno 38.

- Dne 12.2.2005 se MOS připojil k ČSO, a tak nově vznikla Středomoravská pobočka ČSO.
- Po sečtení hlasovacích lístků bylo odhlasováno zvýšení členských příspěvků:

Rodinné	600 Kč
Členské	500 Kč
Zlevněné	300 Kč

- Ke dni 17. 3. 2005 čítá ČSO 2292 registrovaných členů.
- Ve dnech 28. 5. – 4. 6. 2005 se koná pokračování ornitologického kurzu.

Dále dostal slovo mluvčí plzeňské ZOO – Martin Vobruba. Došlo tak k navázání nových kontaktů a možné spolupráce mezi ČSO a tímto subjektem. Pro zájemce zde zanechal volné jednorázové vstupenky.

Dr. Řepa zopakoval a upřesnil termíny jednotného sčítání ptáků ve Slavkovském lese. Počítá s plnou prezentací sčítatelů z minulého roku a samozřejmě přivítá každého nového zájemce.

M. Veselý z NOS, který zahájil projekt mapování výskytu a hnízdišť břehule říční a samozřejmě jejich ochrana, by rád uvítal veškeré nové informace o nových, nebo zaniklých hnízdištích tohoto druhu pro Krajský úřad.

K. Machač z Boru u Tachova před přestávkou v bodu „Různé“ uvedl výčet faunistických pozorování z Tachovska.

L. Schröpfer vyzval přítomné členy k podepsání prezenčních listin z dnešní, a pokud možno i z minulé prosincové schůze.

V 10.00 hodin vyhlásil dvacetiminutovou přestávku.

Po přestávce nás všechny zaujal krátký příspěvek L. Schröpfera o kroužkování slučky malé s doprovodem barevných fotografií.

K. Makoň představil dokument o provozu DESOP pod názvem JEDEN ROK na Záchrané stanici živočichů, který byl vydán v roce 2005 za podpory města Plzně, Nadačního fondu – Zelený poklad. Tento dokument trval 40 minut z celkem 25 hodin natočených v průběhu jednoho kalendářního roku. Jednalo se

o pouhý zlomek činností a věcí, které členové DES OP Záchraná stanice živočichů dělají a dokáží.

V 11.20 hodin dr. F. Pojer prezentoval hlavní přednášku velké schůze NOVÁ ODYSSEA o každoročním putování čápů černých do Indie. S doprovodem barevných fotografií a zajímavým výkladem upoutal pozornost všech posluchačů a na závěr byl odměněn velkým potleskem. Potom proběhla diskuse k této přednášce, která se protáhla až do 12.40 hodin.

Ve 13.00 hodin L. Schröpfer velkou schůzi ukončil.

Zápis provedl: Miloš Paisker

VZPOMÍNKA NA PANA VÁCLAVA LANGA

V den svého svátku 28. 9. 2005 náhle zemřel ve Fakultní nemocnici v Plzni ve věku 61 let pan Václav Lang z Horní Břízy. Mnozí jej vnímali tak trochu jako podivína, ptáčkaře, ornitologa či bláznivého ochránce přírody. Pro nás to byl kolega, aktivní člen Západočeské pobočky ČSO, Dobrovolného ekologického spolku, kroužkovatel Národního Muzea Praha a hlavně úžasný člověk, který byl schopen vylíhnout ve své líhni a následně vypílat snad jakékoliv vajíčko či ptačí mládě. Již několik let pro nás líhnul a odchovával právě vejce a mláďata ze zničených hnízd. Dokázal vylíhnout malé jiříčky, několik desítek poštolek, čápů, koroptví, divokých kachen, ale i vzácné motáky lužní, výra, mládě labutě a další druhy ptáků. Jeho tajemství úspěchu bylo ve velkých zkušenostech, ale hlavně v osobním nasazení a péči, kterou vždy dobrovolně věnoval. Byl v předčasném důchodu - sám, a tak měl čas sledovat, zda se zárodek ve vejci vyvíjí, jak je vejce naklubané a přesně věděl, co kdy které mládě potřebuje. Vždycky tím žil. Když líhl, nespál, všechny nás pobízel a vše pečlivě zapisoval. Častokrát jsme se usmívali, jak vše prožíval a hlavně zaujatě vyprávěl. Za svojí éru odchoval a zachránil desítky mláďat, která byla následně adoptována do jiných hnízd a nebo vypuštěna. Z každého úspěchu se radoval a i v posledních dnech svého života se ptal, co dělají jeho čápi, kde už asi jsou, a co podnikneme příští jaro. To ovšem netušil, že příští jaro už nebude. Ještě před čtyřmi měsíci líhnul a pipal 4 mláďata čápů z Kynšperka nad Ohří a vzpomínám si, jak říkal, že musí odložit onu lékařskou kontrolu v nemocnici, protože se mu líhnou čápata. Původně mělo jít pouze o běžné vyšetření před tím, než dostane nějaké jiné léky a přístroj na podporu dýchání. Nikdo z nás, ani on sám však netušil, že ona běžná kontrola se mu stane osudnou. Dnes jsou jeho čápata s adoptivními rodiči již na zimovišti a my se s Václavem Langem tiše rozloučili v obřadní síni Plzeňského krematoria. Stále nad tím musím přemýšlet. Víím, že smrt u lidí i zvířat je naprosto přirozená, ale tentokrát je to pro nás i ochranu přírody ztráta veliká.

Proto mi dovolu, abych i na těchto stránkách ještě jednou poděkoval panu Václavovi Langovi z Horní Břízy za vše, co pro nás a naše zvířecí pacienty udělal. Václave, mnohokrát ti děkujeme a věřím, že na tebe nikdy nezapomeneme. Ke vzpomínce se připojují i členové České společnosti ornitologické a kroužkovací stanice Národního muzea.

Karel Makoň

VÍTÁNÍ PTAČÍHO ZPĚVU 2005 V PLZNI

Vítání ptačího zpěvu se uskutečnilo v sobotu 21. 5. 2005 od 5:30 h. Zájemci se sešli na konečné tramvaje č. 4 v Plzni-Košutce. Vedení vycházky se ujali RNDr. Stanislav Beneda a Lubomír Volter. Trasa vedla soustavou Boleveckých rybníků až k lávce přes řeku Berounku na Pecihrádek, kde se konala ukázka odchyty a kroužkování ptactva (kroužkování, odchyt a odborný výklad prováděli kroužkovatelé ing. Václav Říš a Miloš Paisker). Asi největším zážitkem bylo pozorování žlvy hajní, která houpavě proletovala těsně nad vodní hladinou rybníka. Akce byla zakončena na Záchrané stanici živočichů v Plzni-Doubravce v rámci „Dnů otevřených dveří“, kde ptačí pacienty představil veřejnosti Karel Makoň (vedoucí záchrané stanice). Zároveň zde bylo účastníkům nabídnuto malé občerstvení. Akce se zúčastnilo 23 lidí, z toho 4 členové ČSO. Celkem bylo pozorováno 173 jedinců ptáků v 51 druzích. Na akci u lávky přes řeku Berounku bylo odchyceno 19 jedinců ptáků v 9 druzích.

Lubomír Volter

VÍTÁNÍ PTAČÍHO ZPĚVU 2005 V ROKYCANECH

Tradiční vítání ptačího zpěvu, které se uskutečnilo 1. května, připravili již po několikáté rokycanští ochránci přírody. Sraz zájemců byl tentokrát stanoven na 9. hodinu. Necelá desítka do přírody oblečených a obutých zájemců o procházku jarní přírodou se sešla před nádražím Českých drah v Rokycanech. Po krátkém úvodním slově se zájemci vydali kolem Klabavské nádrže, která je významnou ornitologickou lokalitou Rokycanska. Trasa byla zhruba desetikilometrová a zrak i sluch účastníků byl zaměřen zejména na vodní plochu. Díky krásnému slunečnému počasí byly zážitky úžasné. Nejen, že jsme mohli pozorovat běžné druhy opeřenců, ale měli jsme štěstí a rovněž viděli potápky roháče, kormorána velkého, labuť sedící na hnízdě i strnada rákosního. Úchvatný byl i pohled na kroužící samici motáka pochopa nad vodní plochou či pozorování sýkor při stavbě hnízda. Po skončení zajímavé vycházky spojené s odborným výkladem si měli zájemci možnost odnést propagační materiály (Pták roku, Ptačí svět, samolepky propagující ochranu ptactva). Dalším zpestřením celého výšlapu byla i závěrečná prohlídka záchrané stanice živočichů v Rokycanech, kde se mohli účastníci seznámit nejen s činností organizace, ale i s jednotlivými chovanci, z nichž asi nejvíce zaujala mláďata sov pálených a kachen divokých, která jsou určena k vypuštění do volné přírody.

Pavel Moulis

VÍTÁNÍ PTAČÍHO ZPĚVU 2005 V HOLÝŠOVĚ

Jako každým rokem uspořádal Holýšovský ornitologický klub tradiční Vítání ptačího zpěvu. Vycházka do jarní přírody spojená s určováním ptáků podle zpěvu byla hlavní náplní akce. Sešli jsme se v neděli v půl šesté ráno před holýšovskou radnicí, tentokrát pouze v osmi účastnících. Přesto se vycházka mimořádně vyvedla. Bylo nádherné teplé počasí bez větru. Celkem jsme pozorovali 49 ptačích druhů, mj.

krkavce velkého, kavku obecnou, cvrčilku zelenou, pěnici hnědokřídrou, rorýse obecného, žlunu zelenou a labuť velkou. Pozorovali jsme také několik druhů na hnízdě. Nalezli jsme obsazené hnízdo hrdličky zahradní, straky obecné a také obsazenou dutinu špačka obecného v oši na břehu Radbuzy. Dvakrát také přelétl ledňáček říční, který se vždy ozval ostrým písknutím. Velmi zajímavé bylo pozorování páru pěnice hnědokřídle při stavbě hnízda. Pozorovali jsme je zhruba desetkrát, jak nosí na základ hnízda uschlá stébla trávy a budují z nich v trsu ložské vegetace hnízdo. Na okraji staré betonové cesty seděli na keřích hlohu celkem 3 bramborníčky hnědí. Z rokle od hřbitova intenzivně zpíval samec slavíka obecného. Velmi neobvyklé bylo pozorování táhnoucích sojek obecných. Pozorovali jsme celkem 5 hejn s 32 na sever táhnoucími jedinci. Nedílnou součástí bylo rozdání ochranné literatury a závěrečné občerstvení. I když účast byla tentokrát nižší, hodnotíme akci jako velmi zdařilou a těšíme se na další ročník. Bude to opět tradičně první květnová neděle.

Seznam pozorovaných druhů: vrabec domácí, hrdlička zahradní, zvonek zelený, kos černý, drozd zpěvný, rehek domácí, konopka obecná, pěnice černohlavá, brhlík lesní, ledňáček říční, budníček lesním, budníček menší, budníček větší, šoupálek dlouhoprstý, sýkora babka, bažant obecný, cvrčilka zelená, konipas horský, sýkora koňadra, stehlík obecný, drozd kvíčala, pěnice pokřovní, žluna zelená, pěnice slavíková, straka obecná, skřivan polní, kachna divoká, pěvuška modrá, labuť velká, zvonohlík zahradní, kavka obecná, holub hřivnáč, zdivočelá forma holuba domácího, krkavec velký, slavík obecný, poštolka obecná, strnad obecný, drozd brávník, káně lesní, rorýs obecný, střízlík obecný, sojka obecná, bramborníček hnědý, vlaštovka obecná, červenka obecná, sýkora modřinka, pěnice hnědokřídla, konipas bílý.

Libor Schröpfer

FESTIVAL PTACTVA 2005 V PLZNI

Dne 1. 10. 2005 se uskutečnila tradiční ornitologická vycházka v Plzni v souvislosti se Světovým festivalem ptactva. Sraz byl na hrázi Boleveckého rybníka. Vycházky se zúčastnilo 37 účastníků, z toho 8 dětí (nejmladšímu účastníkovi byly dva měsíce). Vedení zajišťoval RNDr. Stanislav Beneda a Lubomír Volter. Viděno či slyšeno bylo 34 druhů ptáků (celkem 472 jedinců). Součástí vycházky byla ukázka odchyty a kroužkování ptactva. Celkem bylo okroužkováno 8 druhů ptáků (celkem 12 jedinců). Vycházka byla zakončena návštěvou Záchrané stanice živočichů v Plzni, kde bylo pro účastníky připraveno malé občerstvení.

Lubomír Volter

FESTIVAL PTACTVA 2005 V ROKYCANECH

Světový festival ptactva, jehož cílem bylo sledování opeřenců na Kařezských rybnících, uspořádali tradičně rokycanští ochránci přírody a opět se vydali na

Kařezské rybníky, které patří k nejzajímavějším ornitologickým lokalitám Rokycanska. Ze strany pozorovatelů ptactva je jim náležitě věnována patřičná pozornost právě v době podzimního a jarního tahu. Tato zajímavá lokalita byla vyhlášena chráněným územím v r. 1992 na ploše 66,59 hektaru právě z důvodu ochrany hnízdišť a tahové lokality vodního ptactva. I při letošním ročníku festivalu se ukázalo, že byla vyhlášena právem, neboť zde pozorovatelé spatřili řadu zajímavých opeřenců.

Rokycanští ochránci přírody se již od vzniku světového festivalu ptactva v roce 1993 pravidelně zapojují do organizování těchto akcí. Je pozoruhodné, že tato lokalita přitahuje stále nové pozorovatele, což je neklamným znamením kvalitně připravených akcí, kde není nouze o legraci i odborný výklad. Součástí ornitologicky zaměřené vycházky je i opékání přinesených pochutin na ohni.

Pavel Moulis - předseda ZO ČSOP Rokycany

FESTIVAL PTACTVA 2005 V HOLÝŠOVĚ

V neděli 2. října 2005 uspořádal Holýšovský ornitologický klub (HOK) již tradiční Ptačí festival, který byl opět věnován pozorování a určování táhnoucího ptactva. Celkem 34 zájemců se sešlo ráno u holýšovské radnice nebo na hrázi Jivjanských rybníků. Počasí bylo velmi nepříznivé a téměř znemožňovalo pozorování. Po celou dobu naší návštěvy Jivjanských rybníků hustě pršelo. Ptákům však déšť nevadil a na rybnících bylo co pozorovat a určovat. Na hladině největšího rybníka plulo asi 150 březňaček, dále 80 lysek a 65 potápek roháčů různých věkových kategorií. Právě u roháčů zde byl ještě značný počet letošních mláďat, která se žadonivými hlasy pokoušela získat od svých rodičů potravu. Mezi kachnami jsme objevili také 3 poláky chocholačky a rodinku labutí velkých s jedním šedivým mládětem. Dále zde létal jeden ledňáček říční, který se snažil ulovit nějakou tu rybku. Na břehu stály dvě volavky popelavé, přelétla jedna káně lesní. Po chvilce jsme objevili mezi kachnami čírku obecnou, jednu z nejmenších evropských kachen. Hned ráno po příjezdu přelétlo několik tahových hejn špačka obecného, který se tak stal nejpočetnějším ptačím druhem nedělního dopoledne. Nepřehlédnutelnými návštěvníky Jivjanských rybníků bylo 10 kormoránů velkých, kteří lovili, odpočívali a vesele se potápěli i v tom nejhustším dešti. Relativně početným druhem, který jsme pozorovali, byly sojky obecné. Sojky létaly z jehličnatých porostů do malých doubrav, které byly v době naší návštěvy plné jejich oblíbené potravy - žaludů. V blízkosti Červeného rybníka se několikrát ozval jeden krkavec velký. Všechny nástrahy nedělního dopoledne s námi překonávalo i devět hostů z Německa, z naší spřátelené organizace Bund Naturschutz Amberg-Kümmersbruck. Naši přátelé již před několika měsíci přijali naše pozvání a i přes velmi nepříznivé počasí byli s průběhem akce spokojeni. Na závěr jsme již tradičně opékali vuřty a klobásy, rozebírali všechny dojmy z uplakaného dopoledne a již plánovali další akce HOK. Přes nepřízeň počasí hodnotíme akci po stránce účasti jako velmi zdařilou a příští rok se první říjnovou nedělí sejdeme u Jivjanských rybníků znovu.

Libor Schröpfer

N.O.S. AKCE PRO VEŘEJNOST V ROCE 2005

Tak jako v roce předešlém i letos naše skupina ornitologických nadšenců sdružených v Nepomuckém ornitologickém spolku (N.O.S.) pokračovala v informační kampani zaměřené na veřejnost v regionu, kde náš spolek působí, což je území bývalých okresů Klatovy a Plzeň-jih, okolí měst Nepomuk, Blovice, Klatovy, Švihov a Přeštice. Chceme své kolegy, čtenáře Columby, seznámit s tím, co jsme v oblasti osvěty uskutečnili a co se nám při naší činnosti osvědčilo. O našich aktivitách a projektech zaměřených na ochranu přírody a výzkum ptactva někdy příště.

Námi pořádané akce pro veřejnost, jako například Den s ptáky, Vítání ptačího zpěvu, Ptačí víkend, Evropský festival ptactva, akce pro základní školy a dětské dny mají několik klasických stavebních kamenů: vycházka přírodou spojená s pozorováním, určováním ptáků a vysvětlováním zajímavostí z jejich života, ochránářská tematika, ukázka kroužkování, sbírky přírodnin (lebky, hnízda, vejce, vývržky), ptačích budek nebo praktické předvedení stromolezeckého umění.

Zároveň se však vždy snažíme přizpůsobit obsah akce počasí a složení návštěvníků. Každá akce je jiná. Pokud je chladno, je vhodné účastníky „rozpohybovat“ tak, aby dlouho nestáli na jednom místě, ale přecházeli od jedné ukázky ke druhé, alespoň několik metrů. Pokud je mezi účastníky více malých dětí, osvědčilo se nám jejich pozornost udržovat nejenom rychlejším a dynamičtější tempem výkladu, ale i různými jednoduchými poznávacími soutěžemi o ceny (fotografie, samolepky, plakáty). I dospělí si rádi zasoutěží! Osvědčila se nám i organizace, kdy se 2-3 členové ve výkladu střídají.

Důležité je při vyprávění o životě pozorovaných, kroužkovaných, nebo slyšených ptáků rovněž střídat odbornější pasáže s vysvětlováním základních údajů (např. tažný/netažný, malý/velký, lesní/polní). Často se totiž stává, že pouze několik účastníků jsou „pokročilí“, zatímco ostatní přišli načerpat základní informace o běžných opeřencích v okolí. Proto při vycházce ukazujeme zájemcům v příručním atlasu i fotografie ptáků, o nich se zrovna hovoří, což se velmi osvědčilo.

Tématy ochrany přírody je vhodné prokládat výklad nenásilně. Živá diskuse se stejně vždy spolehlivě rozproudí, jakmile se na obloze objeví káně, krkavec, ukážeme stračí hnízdo, fotku výřích mláďat nebo lebku kormorána ve sbírce. Na závěr akce se vždy snažíme nejenom rozdat různé originální nebo nakopírované ornitologické propagační materiály včetně zpravodaje Datel, ale hlavně zanechat "informační stopu", což znamená především rozdat informační leták NOS a ČSO s kontaktními e-maily a telefonními čísly.

Mezi našimi letošními účastníky jsme si dotazováním ověřili, že nejdůležitějším kanálem pro propagaci jakékoliv akce jsou plakáty rozvěšené v místě akce a okolí přibližně 1-2 týdny před jejím konáním, i když média jako je rozhlas, celostátní i lokální tisk a internetové stránky ČSO hrají stále významnější roli.

Shrnutí akcí NOS pro veřejnost v roce 2005:

8.3. - 30.3. - Výstava „Svátky jara“ v muzeu Blovice. Společně s ZO ČSOP ze Spáleného Poříčí jsme připravili výstavu o činnosti našich organizací a ochraně přírody na jižním Plzeňsku. Celkem 777 návštěvníků. Součástí výstavy byla i večerní přednáška pro veřejnost 10.3., kterou shlédlo téměř 60 návštěvníků.

23.4. - Akce „Uklidme svět / Clean up the World“ v Nepomuku a Lužanech. Uklízeli jsme odpady v okolí Zelené Hory u Nepomuku a v přírodní rezervaci v Lužanech u Přeštic. Přes velmi dobrou propagaci se akce zúčastnili téměř výhradně členové NOS a několik dětí z našeho kroužku KMOP (Kroužek mladých ochránců přírody). To nás však neodradilo a nasbírali jsme přes 40 pytlů odpadu, z něhož jsme velkou část vytrídili k recyklaci (plasty, sklo, kovy).

7.5. - „Vítání ptačího zpěvu“ v Nepomuku. I přes chladné počasí a to, že déšť ustal teprve chvíli před začátkem akce, přišlo v 8 ráno 17 účastníků, pro které byla připravena vycházka jarní přírodou s odborným výkladem, ukázka kroužkování ptáků a výstavka přírodovědné sbírky u klubovny spolku pod Zelenou Horou.

8.5. - „Vítání ptačího zpěvu“ v Blovicích. Akce se zúčastnilo rovněž 17 účastníků. Byla proměnlivá oblačnost s občasnými přeháňkami a větrno. Zdařilý byl však zejména odchyt ptáků v křovinách na okraji lesa nad Blovicemi, kde se podařilo odchytnout a okroužkovat pestrou paletu ptačích druhů včetně jiříčky obecné a páru dlasků tlustozobých.

14.5. - „Vítání ptačího zpěvu“ v Přešticích. Bylo slunečné počasí. Na akci zavítalo 19 osob z řad veřejnosti a několik dalších se připojilo během akce. Vydařená akce byla spojená s procházkou podél řeky Úhlavy a ukázkou kroužkování ptáků, které se podařilo odchytnout do sítí rozmístěných v křovinách lužní nivy nebo přes řeku.

15.5. - „Vítání ptačího zpěvu“ v Klatovech. Přes větrné oblačné počasí s přeháňkami se s námi na klatovskou Hůrku vypravilo 26 návštěvníků. Úspěšnému průběhu akce napomohla především jejich zvědavost, soustředění výkladu do závětrí hřbitovní zdi i přízeň místní ornitofauny, která se v hojném počtu nechala vidět i kroužkovat.

28.5. - „Den bez bariér“ na vodním hradě Švihov. V hradním areálu různé organizace (skauti, kynologové, hasiči - záchranáři, šermíři) pořádaly soutěže pro děti. Na stanovišti NOS jsme připravili především přírodovědné poznávací soutěže. V průběhu dopoledne nás navštívilo několik desítek dětí i dospělých a to nejen z dětských domovů.

28.6. - Ukázka pro MŠ a ZŠ v Žinkovech. Na konci školního roku jsme uspořádali u zámku přednáškovou akci pro děti ze ZŠ a MŠ v Žinkovech. Akci shlédlo 11 dětí z MŠ, 86 dětí ze ZŠ a přibližně 8 učitelů.

5.7. - Akce pro dětský tábor v Přebudově u Kasejovic. Ukázky odchytnutí a kroužkování ptáků pro několik desítek dětí. Akce byla úspěšná i přes nepřetržitý déšť.

9.7. - „Ptačí víkend“ v Klášteře u Nepomuka. Druhý ročník této celodenní akce se uskutečnil od 8 do 22 hodin. Vydařilo se nádherné počasí i propagace akce v celostátních i regionálních médiích. Celkem asi 100 návštěvníků, místních i rekreatů, shlédlo opakované ukázky odchyťů a kroužkování ptáků, ukázky přírodnin a rozvinulo se několik zajímavých diskusí. Pozdě večer se uskutečnila přednáška i odchyť netopýrů. Této večerní akce se zúčastnilo 15 lidí.

17.7. - „Velká cena Olšan“. Tuto akci ve stylu Dětského dne pořádali pro své děti obyvatelé Olšan u Pačejova. Naše organizace zde na 3 stanovištích organizovala poznávací soutěž přírodnin. Naše stanoviště navštívilo několik desítek účastníků, převážně dětí.

6.8. - „Dopoledne s ptáky“ v Žinkovech. Poprvé jsme tuto akci uspořádali v Žinkovech. Počasí bylo proměnlivé, občasně přeháňky a teploty na léto značně nízké. Celkem 20, převážně místních obyvatel, se zúčastnilo procházky zámeckým parkem a podobných ukázek jako v průběhu Vítání ptačího zpěvu. Největší zájem vzbudilo odchycené mládě strakapouda velkého.

7.8. - „Dopoledne s ptáky“ ve Švihově. Podruhé se konalo toto dopoledne ve Švihově. Počasí bylo ještě horší než předchozí den - proměnlivé, s četnými dešťovými přeháňkami. Přišlo pouze 10 lidí, kteří však byli odměněni pozorováním ledňáčka, kterého se podařilo odchyťit do jedné z ornitologických sítí natažené přes řeku.

1.10. - „Evropský festival ptactva“ v Přešticích. Festival v Přešticích podpořilo pěkné slunečné počasí a navštívilo ho 22 účastníků, kteří se velmi aktivně zapojili do diskusí nad vystavenými fotografiemi i kontrol sítí v křovinách u řeky. Z kroužkovaných ptáků veřejnost zaujala především sojka obecná.

2.10. - „Evropský festival ptactva“ v Nepomuku. Akce probíhala za trvalého deště a v mlžném oparu. Přesto se v 9 hodin dostavilo 14 účastníků. I přes nepřízeň počasí se podařila ukázka kroužkování (včetně 2 sojek) i ukázka přírodnin a fotografií při zastávce v klubovně NOS.

Celkem se nám letos podařilo oslovit zhruba 1200 dětí a dospělých, z toho zhruba 250 účastníků na vlastních výhradně ornitologických akcích typu Vítání ptačího zpěvu, Evropský festival ptactva, Dopoledne s ptáky, nebo Ptačí víkend. Příští rok plánujeme akce v poněkud menším rozsahu než letos, chceme však zařadit několik změn a novinek v jejich organizaci tak, aby i pravidelní účastníci byli překvapeni něčím novým. Naším cílem je, aby většina z těch, kteří na naše akce zavítají, měla dobrý pocit z hezky stráveného dne a aby si především děti odnášeli zaseté semínko zájmu o přírodu a krajinu s sebou domů.

Václav Kovář, Vojtěch Hájek, Jiří Silovský, Martin Veselý

VELIKONOČNÍ VYCHÁZKA ROKYCANSKÝCH OCHRÁNCŮ

Na zajímavou vycházku se vydali v sobotu 26. 3. 2005 rokycanští ochránci přírody společně s žáky 15. ZŠ v Plzni pod vedením paní Věry Surmajové. Kromě nich se příjemné jarní vycházky zúčastnili i další zájemci o členství v Českém svazu ochránců přírody v Rokycanech i ti, kdož mají rádi jarní přírodu a rádi se v ní toulají. Cílem přírodovědně zaměřené vycházky, které přálo slunečné počasí, byla návštěva Klabavské nádrže, která je v této době zastávkou celé řady pozoruhodných ptačích druhů. A skutečně jsme několik vzácnějších druhů pozorovali. Za zmínku stojí zhruba stohlavé hejno kormoránů. Na jejich přítomnost jsme si již zvykli, ale překvapilo především pozorování volavky bílé v hejnu volavek popelavých. Pozorovali jsme však i svatební lety poštolek, tok roháčů – našich největších potápek či stavbu hnízda strak. V hejnu kachen divokých jsme objevili i několik poláků chocholaček. Zážitek to byl tedy jistě zajímavý, zvláště pak pro některé, kteří výše jmenované druhy pozorovali ve svém životě poprvé. I přesto, že vycházka byla plánována jako celodenní, zvládli jsme celou trasu poměrně brzy. Ušetřený čas pak využili někteří zájemci – především děti z 15. ZŠ z Plzně k návštěvě rokycanského muzea, kde se již tradičně koná velikonoční výstava, která je zajímavou inspirací pro probíhající svátky jara. I pro další období mají rokycanští ochránci přírody naplánováno celou řadu akcí.

Pavel Moulis - předseda ZO ČSOP Rokycany

Z ORNITOLOGICKÉHO ZÁPISNÍKU - AKTUALITY

- 3.8.: rybák černý, 62 ex., nalétávající nad vodní hladinou, Vřesová
- 6.8.: slučka malá, 1 ex., na vysychající louži na pastvinách u Božíčan
- 20.8.: koliha velká, 11 ex., hejno táhnoucí od Chodova na Sokolov, Chodov
- 27.9.: kulík bledý, 3 ex., Vřesová
- 27.9.: jespák obecný, 11 ex., Vřesová
- 27.9.: jespák písečný, 1 ex., Vřesová
- 6.10.: sýkořice vousatá: 1 pár, v rákosovém porostu, Vřesová
- 25.10.: pěnkava jikavec, 50 ex., Chodov

M. Horáková

EXKURZE ZÁPADOČESKÉ POBOČKY ČSO NA LOKALITU U KŘÍŽKU

Výbor Západočeské pobočky ČSO při Západočeském muzeu v Plzni na svém jednání dne 7. ledna 2005 rozhodl o pořádání ornitologické exkurze na důlní propadlinu U křížku u obce Líně, kvadrát 6345. Svůj záměr oznámila pobočka na jarní schůzi pobočky 9. dubna, pozvánka byla součástí i informačního zpravodaje Columba. Dne 18. června 2005 se na hrázi rybníka sešlo celkem 6 zájemců o tuto akci. Účast hodnotím jako slabou, hlavně díky nepříliš intenzivní propagaci. Kroužkovatelé M. Paisker a V. Říš již od brzkých ranních hodin pilně chytali v rákosových porostech. Byl chycen mj. nádherně vybarvený samec slavíka modráčka střeoevropského. Dále pak rákosníci obecní a strnadi rákosní. Na vodní hladině bylo v době naší exkurze ještě několik stovek racků chechtavých různého věku. Na lokalitě totiž existuje poslední kolonie tohoto dříve rozšířeného ptačího druhu v okolí Plzně. Jednoznačně největší vzácností byl nádherně vybarvený samec poláka malého, který se obratně pohyboval mezi mladými racky a kachnami různých druhů. Z nich byly pozorovány 3 páry kopřivek obecných, dále 2 samci a 1 samice čírky modré. Oba druhy na těchto rybnících hnízdí, což jen podtrhuje výjimečnost této lokality. Hlavním tahákem, kvůli kterému byla exkurze směřována právě na tento rybník, byly potápky černokrké. V letošním roce zde hnízdilo celkem 12 párů těchto dnes již velmi vzácných potápek. Měli jsme možnost pozorovat již vyspělá mláďata, která se ale stále držela v blízkosti rodičů. Všichni se velmi čile potápěli a byl to opravdu velmi pěkný pohled. Další vzácností byl zpívající samec rákosníka velkého. Tento kdysi velmi hojný ptačí druh dnes z Plzeňska prakticky vymizel a zdejší lokalita je opět jednou z posledních obsazených v západních Čechách. Z ostatních pozorovaných druhů: lyska černá, kachna divoká, rákosník proužkovaný, cvrčilka zelená, vlaštovka obecná, jiříčka obecná, polák velký, polák chocholačka, ůuhýk obecný, strnad obecný, poštolka obecná, káně lesní, konipas bílý a luční.

V době naší návštěvy bylo pěkné slunečné počasí, vál i příjemný osvěžující vítr. Je velkou škodou, že exkurze nebyla hojněji navštívena. Přesto se ukázalo, že exkurze mohou být náplní naší práce a bylo by opravdu velmi škoda, kdybychom v budoucnu nepodnikli další.

Libor Schröpfer

INFORMACE O SCHŮZKÁCH ČLENŮ Z PLZEŇSKA

Členové pobočky z Plzeňska se scházejí na neformálních schůzkách každé první pondělí v měsíci (s výjimkou školních prázdnin) od 19.00 h. v učebně Církevního gymnázia v Plzni (Mikulášské náměstí 15, Plzeň, vchod z Mikulášského náměstí). Schůzky obvykle končí okolo 21. h. Všichni zájemci (a to nejen členové pobočky) z Plzně a širšího okolí jsou vítáni!

Kontaktní adresa: ZÁPADOČESKÁ POBOČKA

ČESKÉ SPOLEČNOSTI ORNITOLOGICKÉ

při Západočeském muzeu v Plzni

✉ Kopeckého sady 2, 301 00 Plzeň

E-mail: zcp-cso@zde.cz

COLUMBA, informační zpravodaj Západočeské pobočky České společnosti ornitologické ● vydává Západočeská pobočka České společnosti ornitologické ● šéfredaktor: Mgr. Lubomír Volter ● redakční rada: RNDr. Stanislav Beneda, Václav Kovář, Karel Lang, Ing. Václav Říš, Mgr. Libor Schröpfer, Šárka Vančurová ● náklad 150 výtisků ● neprodejné

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Výbor Západočeské pobočky České společnosti ornitologické při Západočeském muzeu v Plzni Vás zve na členskou schůzi pobočky, která se koná **v sobotu 3. 12. 2005 v přednáškovém sále Západočeského muzea v Plzni, Kopeckého sady 2 (hlavní budova). Začátek v 9 hodin.**

Program:

1. Zahájení
2. Organizační záležitosti
3. Ornitologické aktuality, různé
4. Přestávka
5. Přednáška RNDr. Oldřicha Buška: „Po staré barmské cestě – toulání horami Indočíny“
6. Diskuse k přednášce
7. Závěr

V Plzni dne 15. 11. 2005

Mgr. Libor Schröpfer
jednatel

Karel Lang v.r.
předseda